

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΝΟΣ

(Από το κάθεδο

περίφημο διέλιτο του συνοδευσαντος τον "Θωνα κατά την του στην Ελλάδα Βαυαρου αξιωματικου Χριστοφρου Νεζερ)

κάμπο κ' εκεί, αφήνοντας το ποτάμι, τράβηξε για τον Κιθαίρων.

Τη στιγμή όμως εκείνη, δυο Βαυαροι ούλανοι τον διέκριναν από την αντίκρουση όγθη κι' άρχισαν να τον καταδιώκουν με τα μικρά, αλλά γρήγορα άλογα τους.

Συγχρόνως τον άντελήφθη κι' ο ύπολογαγός Γρίθας, ο οποίος, μαζί μ' ένα χωροφύλακα στεκόταν σ' ένα ύψωμα, κοντά στην είσοδο της κομποπόλεως. Κατέβηκε τότε κι' αυτός από το ύψωμα και, καλπάζοντας προς τους πρόποδες του βουνού, απέκλεισε από μπροστά το Μαμούρη.

Τότε ο Μαμούρης άποπειράθηκε να προσπεράσει το Γρίθα. Μά τη στιγμή που είχε φτάσει στην ίδια γραμμή μ' αυτόν κι' άρχισε να προηγήται, ο Γρίθας κέντρισε το άλογό του και μέσα σε μία στιγμή θρέθηκε από πίσω του. Τότε έπιασε το πιστόλι του απ' την κνήμη και χτύπησε με το κοντάκι κατακέφαλα το Μαμούρη, ο οποίος σωριάστηκε κάτω, περπατώντας και το άλογό του στην πτώση του, και θάς το κρατούσε απ' τα χαλινάρια.

Συγχρόνως έφτασαν και οι ούλανοι και πριν ο Μαμούρης συνέλθει, του έβρισαν τα χέρια. Το άρωστο του άσπρο άλογο, το οποίο σηκώθηκε έντομαειάς, είχε σταθή χρεμετίζοντας κοντά στον πληγωμένο κύριο του. Οι ούλανοι ανέβασαν σ' αυτό τον Μαμούρη κι' ο ύπολογαγός Γρίθας συνώδευσε τον τραυματία κι' αιχμάλωτο άρρηχτο στη Λεβάθεια, όπου ο στρατιωτικός χειρουργός του έβρεσε τις πληγές.

IB'

ΣΤΗΝ ΑΡΑΧΩΒΑ ΚΑΙ ΣΤΑΣ ΘΗΒΑΣ

Έπειτ' από δεκαεσσάρων ημερών διαμονή στη Λεθαθεια, ο λόγος μας διατάχθη να πάη στην 'Αράχωβα. Οι λιγοστοί μας στρατιώτες διέσχισαν τις χαράδρες που σχηματίζει ο Κιθαίρων κ' ή διακλαδώσεις του γειτονικού Παρνασσού, ο οποίος ύψωνι περιήρανα στο γαλάζιο ουρανό τις τρεις θραχώδεις κορυφές του, που είνε σχεδόν πάντα χιονοσκεπείς.

Όταν, κατά το ήλιοβασιλευμα, φτάσαμε στην 'Αράχωβα, όλ' οι κάτοικοι θγήκαν να μάς προπαντήσουν, έχοντας υποστάσει τους Ιερείς και το δάσκαλο με τους μαθητάς, οι οποίοι κρατούσαν άνηθ.

Εμείς ξαφνιαστήκαμε πολύ για την άπροσδόκητη αυτή ύποδοχη και ή έκπληξή μας έγινε ακόμα μεγαλύτερη, όταν παρατάχθηκαν κ' ένας απ' τους Ιερείς μοίρασε σε μάς και τους στρατιώτες δελτία με τους αριθμούς των σπιτιών, στα οποία επιρόκειτο να καταλύσουμε.

Όπως μάθαμε άργότερα, όλ' αυτά όφειλοντο στο Θεσσαλό διδάσκαλο της 'Αράχωβας, ο οποίος κατά τη νεότητά του είχε μείνει πολλά χρόνια στη Λεβία κι' ο οποίος, μολοντί είχαν περάσει τριάντα χρόνια, από τότε, μιλούσε άρκετά καλά τα γερμανικά και συγχρόνως φρόντιζε για τη διάδοσι του γερμα-

νικου πολιτισμού στην 'Ελλάδα.

Οι 'Αραχωίτες είνε άραιοι και άνδρειοι και διατηρούν άκόμα την άρχαία 'Ελληνική φυσιογνωμία και προπάντων ή γυναίκες. Οι άνδρες είνε, ως επί το πλείστον, ψηλοί, εύρωστοι και ισχυράς κρέσεως. Τα ήλιοψημένα πρόσωπά τους έχουν μία έκφρασι άσυνήιστη και φανερωμένη θάρρος και περηφάνεια. 'Η κατοική των γυναικών είνε ή άρχαία 'Ελληνική, έχουν πρόσωπα φωτεινά και σώματα εύθυτη.

Κυρίως στην 'Αράχωβα εργάζονται ή γυναίκες, γιατί οι άνδρες περνάνε τον περισσότερο καιρό τους στο κυνήγι. 'Η γυναικες φροντίζουν για το σπίτι, αυτές ύφαινον τα ρούχα τους και το από μαλλι κασίκαμα ύφασμα με το οποίο κατασκευάζονται ή καπέτα των άνδρών. Αυτές επίσης καλλιεργούν τ' άμπέλια και καταγίνονται με την γεωργία.

Την άλλη μέρα, μόλις άνέτειλε ο ήλιος και χρώσασε τις θεώρατες κορυφές του Παρνασσού, διευθυνθήκαμε προς τους Δελφούς, που άπέχουν δυο άρες περίπου απ' την 'Αράχωβα. Έπιθυμούσα πολύ να ίδω το μέρος αυτό, στο οποίο, κατά την άρχαιότητα, ή Πυθία έβγαζε τους περιέργους χρησμούς της.

Σ' όλο το δρόμο, δεν καταρωθήσαμε να θρούμε κανένα έρείπιό απ' την άρχαία 'Ελλάδα, ούτε ένα ναό, ούτε καν μία στήλη.

Φτάσαμε τέλος σ' ένα μέρος, στο οποίο ο δρόμος έστριβε μπρος σε μία δεντρόφυτη θουοπαλιγιά, απ' την οποία κυλούσε σλοκάθαρο νερό. 'Εκεί είδαμε μερικές γυναικες που έπλευναν και που μάς λοξοκύταζαν μόλις μάς είδαν να πλησιάζουμε. Τις ρωτήσαμε πώς όνομαζόντουσαν τα δεκαδεκαπέντε καλύβια, που φαινόσαν εκεί κοντά, μα αυτές δεν μάς άπάντησαν ούτε λέξι, δείχνοντας έτσι ότι δεν καταλάθβαιναν τα έλληνικά.

Τότε παρουσιάστηκαν μερικοί άντρες άσκημοι και με τα μήλα του προσώπου τους πολύ πλατεία, οι όποιοι μιλούσαν καλούτιστα τα έλληνικά.

Μάς έξηγησαν λοιπόν, ότι αυτό το χωριό ήταν οι Δελφοί και ότι το κατοικούσαν έποικλιστικά 'Αθηναίοι. 'Η γυναίκες τους δεν μιλούσαν καθόλου τα έλληνικά, γιατί στα σπίτια τους μόνον της άθβαινικής γινόταν χρήση.

Συγχρόνως μάς έδειξαν στη χαράδρα ένα παρεκκλήσιο και μάς ώδήγησαν ως εκεί. 'Απ' αυτό θγήκε ένας Ιερεύς με άσπρα μαλλιά και γένεια, ο οποίος με τόνο έπιτιμητικό και ήρηρό επε άθβαινικά κάτι στις γυναίκες. 'Εκέινες ξαφνιαστήκαν άκούγοντας τα λόγια του. Τότε μάθαμε από τους άνδρες, ότι ο Ιερεύς ύπενθύμιος στις γυναίκες, ότι πρό δεκαπέντε ημερών είχε προφητεύσει σ' αυτές ότι ένοι περιηγητά θά έφταναν στον τόπο τους κι' ότι έπρεπε να φροντίσουν για την ύποδοχη τους.

Κατόπιν ρωτήσαμε άν οι κάτοικοι ήξεραν καθόλου την άρχαία ιστορία του τόπου, άλλ' ούτε την έλαχίστη γνώσι είχαν, ούτε της λέξεως Δελφοί. Μάς είπαν μόνον, ότι ο εκάστοτε Ιερεύς της μικράς εκείνης εκκλησίας, που είχε άποδοχηθή και με την προαναγγελία της άφίξεώς μας.

IG'

ΣΤΗΝ ΑΜΦΙΣΣΑ, Η ΝΕΟΦΩΤΙΣΤΗ, ΣΤΗΝ ΟΙΚΙΑ ΜΑΜΟΥΡΗ. Η ΧΗΡΑ ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗ, Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΗΣ.

Φεύγοντας από τους Δελφούς, πήγαμε στην 'Αμφισσα. 'Η κομπολις αυτή είνε χτισμένη στη θάσι ενός έρειπομένου 'Ενεκτικού πύργου και άποελλεται σχεδόν ολόκληρη από καλύβες. Μόνο καμμία εικοσαριά λιθόκλιτα σπίτια ήταν σπαρμένα ανάμεσα στις καλύβες. Σ' την άγορά ύπήρχε ένα καφενέιο με παράθυρο, το οποίο είχε ένα μεγάλο γυάλινο τζάμι, γι' αυτό έξ και το καφενέιο έπιλοφορούετο πομπωδώς «Το Γυάλινο Καφενέιο». Και πράγματι, σ' ολόκληρη την κομπολις, δεν ύπήρχε δεύτερο τζάμι.

Εγώ κατέλυσα στο σπίτι του όπλαρχηγού Μαμούρη. 'Όταν το άλλο πρωί της άφίξεώς μας, άνοιξα τα παράθυρα μου που δεν είχαν τζάμια, είδα σ' ένα δωμάτιο δύο άντικρουνοί σπιτιού, του όποιοι όλα τα παράθυρα ήταν άνοιγμένα, μία νεαροτάτη κι' ώρωστότη γυναίκα, της οποίας όμως ή έκφρασι έδινε θυμό. 'Η γυναίκα αυτή φορούσε 'Ελληνική ένδυμασία κ' είνε ριζέ φιλάρεσκα στο κεφάλι της το φέσι της με τη μακρούά φούντα.

('Ακολουθεί)